

A la ciutat d'Amman

LA CIMERA CONVOCADA PER LA LLIGA ÀRAB: ÈXIT DE PRESÈNCIA O DE RESULTATS?

La Lliga Àrab convocà aquesta cimera el mes de setembre i la reunió tingué lloc a primers de novembre. En principi, i en unes condicions polítiques no tan inestables com les que sofreix aquest grup de països, podria semblar el temps adequat per tal de treure'n resultats positius i sense pressions de la situació actual: ara bé, la complicació de les relacions polítiques del món àrab fa que encara es faci més difícil lligar les intencions primeres amb els resultats finals. És per això que dubtaríem a afirmar que no hagi estat una més de les reunions que s'han fet fins ara i que les conclusions a les quals s'ha arribat eren la fita màxima a què es podia arribar sense produir-se un trencament estrepitos.

Després de la reunió, sobretot en el món occidental i en els primers moments, s'han fet comentaris positius sobre els resultats aconseguits que han anat essent matisats més tard en funció dels esdeveniments posteriors i del raonament que escau a una anàlisi menys apressada. Cal dir que els ulls estaven posats en la reacció que tindrien els països àrabs davant de la posició iranian en l'actual conflicte militar a què està subjecte aquella part del món. El comunicat deia que «s'invita la comunitat internacional perquè adopti totes les mesures útils per portar l'Iran a respondre les demandes de pau» però el que si és veritat és que no s'han adoptat mesures conjuntes per part dels reunits contra l'Iran; les nacions àrabs no han actuat en la mesura que esperaven molts països de la comunitat internacional i és que uns són els desitjos i altres les realitats, i que per molta por que facin les contínues demostracions de l'avenç de l'integrisme en aquesta part del món, és ben cert que el que es pretengui que l'enemic comú sigui l'Iran fins a cert punt és una il·lusió dels països occidentals per així desplaçar d'aquest punt de mira Israel. De tot això es cuidaran els esdeveniments de desvetllar-ho...

Preliminars

A la reunió de ministres d'Afers Exteriors celebrada a Tunis el propassat mes de setembre ja varen evitar pren-

dre una decisió respecte al tema de l'Iran i es van donar un temps prudential per fer les reflexions oportunes davant de les missions de pau que es pensaven fer. La reunió fou causa d'expectatives però la seva poca durada, — només cinc hores —, i la disminució del nombre d'assistents impedí que es toquessin els temes en profunditat i els interessos estaven més centrats en els discursos que es farien a les Nacions Unides on havien d'intervenir tant el president Ali Jamenei de l'Iran com el president Reagan. Estaven tots els integrats de la Lliga Àrab d'acord en què era molt important veure l'evolució dels esdeveniments i veure els resultats — si n'hi havia — sobre la situació. Cal constatar que la decisió presa per convocar la cimera va ser feta segons informacions per la mateixa Lliga Àrab; sembla ser que fou Síria només la que objectà que no sols havien de tractar del conflicte entre l'Iran i l'Iraq sinó de tots els problemes que té el món àrab i que sota aquestes condicions estava disposada a participar. No obstant haver estat d'acord a donar aquest pas, els líders àrabs es mostraren escèptics d'arribar a prendre resolucions enèrgiques envers el principal problema: el de fer un front comú contra l'Iran. Fins els darrers moments no es va tenir la certesa de quins líders de més alt nivell hi participarien ni de la duració de la trobada; cal afegir que varen causar una certa desil·lusió les negatives d'assistència personal de Gaddafi que va enviar a Amman el seu segon, el comandant Jalud.

Tot això amb les declaracions que si Egipte era readmès, com fins al moment s'havia comentat en la Lliga Àrab, ell s'aliaria militarment amb l'Iran i que proposaria com a tema la fabricació d'una bomba atòmica àrab. Per altra banda, Arabia Saudita i el Marroc varen enviar els prínceps hereus; això va suposar que es donés pas a una sèrie d'especulacions que ja s'havien fet amb anterioritat: que hi havia tensions dins de la casa reial saudí i la mostra n'era l'absència del rei Fahd. També s'objectà que era una manera còmoda de no comprometre's personalment en el debat. Tots els líders amb problemes interns, en alguns casos de certa importància, en alguns casos directament lligats a la política exterior dins del marc de les actuals aliances, pretenien la solució dels problemes; en molts dels casos els propis i d'una manera molt més suau, dels generals.

Per una part Síria presentà des de l'inici una posició bastant rígida en relació a l'admissió d'Egipte però per altra banda té unes necessitats econòmiques que se suposava que l'obligarien a fer alguna mena de concessió; cal afegir la coincidència de la destitució a Tunísia de Habib Bourguiba, la qual cosa representa un seriós trontol i s'haurà de veure en relació a l'estabilitat del Magrib. És curiós que la caiguda del líder tunisià — encara que sembla pels esdeveniments que es veia venir des de fa ja algun temps la seva incapacitat i aquest ha estat el motiu del seu relleu —, s'iniciés amb el procés dels integristes i en últim terme fos el fi del seu lideratge.

El gran protagonista absent és Hosni Mubarak a causa de l'expulsió d'Egipte de la Lliga ja fa nou anys, després dels acords de Camp David; tal com es rumorejava, es farien intents per retornar-lo a l'organització no sols per ser un dels més poblats dels estats àrabs sinó perquè és també un vot no despreciable i necessari per al grup d'estats moderats en funció dels objectius que es proposin. Cal dir que el pre-

sident egipci no va escatimar possibilitats en fer declaracions de bona voluntat en relació al president sirí Hafez el Assad; ni el rei Hussein que des de fa un temps està interessat en reconciliar el president iraquí Saddam Hussein amb el president de Síria i per aquest motiu ha multiplicat els contactes tant com ha pogut entre els dos líders.

El representant del Líban, el president Amin Gemayel, sembla ser que tenia uns interessos molt clars en aquesta cimera com pot ser l'ajut econòmic que, com se sap, respon a les necessitats creades per una crisi econòmica de grans dimensions lligada directament amb la inestabilitat política i els continus enfrontaments dels diferents grups polítics o comunitats que formen l'estat; tot això, lligat als interessos que té Síria en aquest cas i la nosa que li fan a aquest últim els grups integristes que estan creixent en el Líban, està creant un desplaçament de les possibilitats siries.

La cimera

El rei Hussein manifestà que estava disposat a perllongar la cimera tant com fos possible per arribar a uns resultats concrets en els principals assumptes que a ell li preocupaven: el front comú contra l'Iran, el retorn d'Egipte a l'organització de la Lliga Àrab i per últim aconseguir la reconciliació de l'Iraq i Síria. L'amfitrió d'aquesta reunió ha desenvolupat tots aquests mesos i, principalment aquests últims dies, una batalla diplomàtica a tots nivells a fi d'aconseguir el que es proposa. Hi ha hagut fortes pressions a Síria perquè es distanciés de l'Iran, i Jordània i els països àrabs moderats han jugat la carta econòmica; és a dir, aquest any es produeix el venciment del termini de deu anys durant els quals Síria ha vingut rebent ajut econòmic dels països petrolers com a pre-

mi de la seva posició de primera línia envers Israel. És obvi que Síria en aquests moments necessita els diners tant de l'Àrab Saudita com de Kuwait; Síria s'enfronta a una situació econòmica molt compromesa amb un deute extern d'uns quinze mil milions de dòlars, amb la caiguda de les rendes del petroli. Tot això amb una extraordinària puja dels preus fa que la seva situació econòmica estigui molt ressentida. Un dels impediments perquè no s'adoptés durant aquests últims anys una política comú enfront de l'Iran per part de la Lliga Àrab, ha estat les diferències existents entre els dos països i aquestes són conseqüència de la pugna des de fa molt de temps desenvolupada pel lideratge del moviment baassista, del qual es fan líders ambdues nacions. És evident que les declaracions que fins ara ha vingut fent Damasc han estat més dirigides a un front comú, no contra els germans de raça; és a dir, la tesi siria és que l'Iraq ha començat una guerra que distreu els àrabs del seu principal enemic objectiu i enemic comú: Israel. Hi ha hagut reconciliació més aviat de tipus simbòlic a través d'una reunió propiciada pel rei de Jordània encara que no varen faltar les paraules amb els protagonistes o bé allí mateix o a través dels mitjans de comunicació. Varen expressar els seus punts de vista amb menys duresa si pot ser però sense variar gaire les seves posicions molt clares; per altra banda Síria es reafirmava en el fet que la guerra del golf solament servia a l'imperialisme. Iraq insisteix en el perill que representa per al món àrab l'Iran; també insistí Síria en el fet que el retorn d'Egipte a la Lliga tindria uns efectes més dolents que positius. Cal remarcar que la política siria es manté en una coherència clara respecte a estar en contra dels fets polítics que provocaren l'expulsió d'Egipte. Sembla que per part de la resta de països àrabs s'hagi oblidat certes coses: per concretar, claudria dir que el

problema amb Israel i el problema palestí no estan solucionats i que és una bomba que pot esclatar el dia menys pensat.

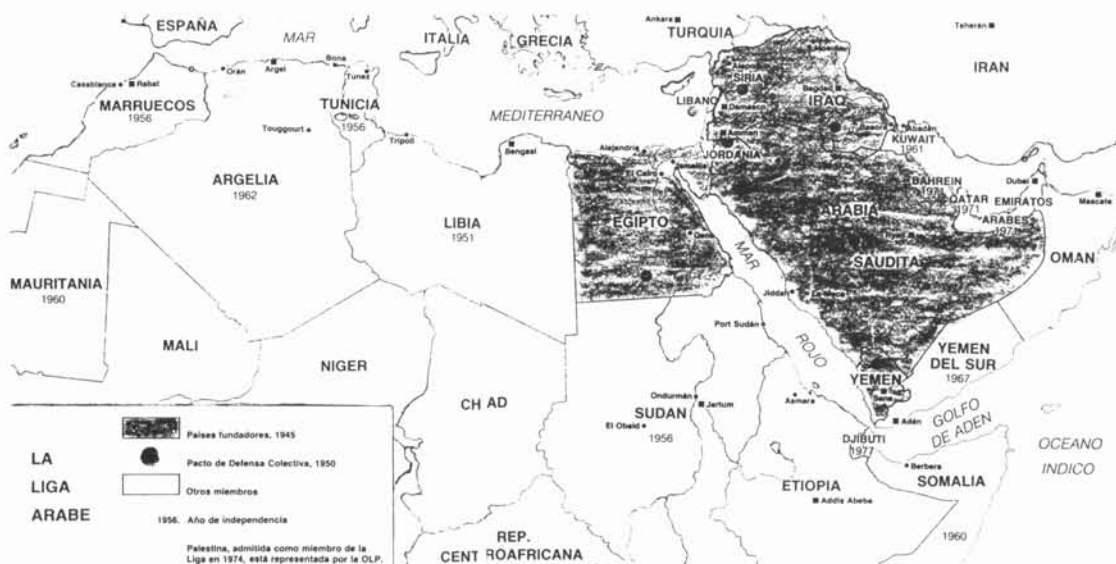
Els resultats finals d'aquesta cimera han estat clars: no s'ha decidit cap mesura contra l'Iran ni tan sols el trencament amb Teheran que s'havia insinuat fins i tot aquest estiu passat; s'ha emès un comunicat en el qual es condemna l'Iran. És de creure que hi deu haver tingut part de responsabilitat entre les dues posicions l'actitud siria. El retorn d'Egipte a la Lliga àrab no ha estat possible però s'ha deixat la porta oberta perquè els països que ho vulguin restableixin relacions diplomàtiques amb ell.

Cimera de solucions intermitges: tot hom ha preservat fins a cert punt la seva honorabilitat; s'han fet certes concessions però el que sí és cert, els objectius que l'animaven en un principi, han quedat en paraules, posicions ambigües, reconciliacions simbòliques. Per altra banda el principal aliat de l'Iran ha aconseguit el pagament d'uns dos mil milions de dòlars per part dels països del golf amb la qual cosa sembla que queda clar que el paper de Síria dins de l'Orient mitjà continua essent molt important malgrat les afirmacions que s'han vingut sentint darrerament.

D'immediat, tant Líbia com Síria feren declaracions en els seus respectius països que evidenciaven la clara disposició després de la cimera tals com «Washington tem la revolució iraniana», «els àrabs s'han d'unir no contra l'Iran sinó contra els EEUU», declaracions fetes pel segon de Gaddafi en el mateix d'Amman.

La premsa siria no ha deixat reluir indicis que hi hagi un canvi de posició envers l'Iran o l'Iraq i curiosament a Jordània es cometava que tot això no tenia gaire importància.■

Enric Crusat i de Abaria

Països que integren la Lliga Àrab.